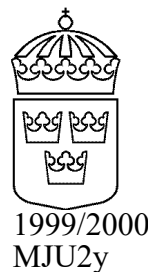

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 1999/2000: MJU2y

Forskning för framtiden – en ny organisation för
forskningsfinansiering

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 23 mars 2000 beslutat bereda miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1999/2000:81 Forskning för framtiden – en ny organisation för forskningsfinansiering jämte motioner. Propositionen har föranlett 8 följdmotioner med sammanlagt 26 yrkanden.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande regeringens förslag i stort och den del som avser forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering. Sammanfattningsvis lämnas förslaget i behandlade delar utan erinran från de synpunkter utskottet har att företräda.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen lämnar i propositionen förslag till en ny myndighetsstruktur för forskningsfinansiering. Enligt förslaget skall tre nya forskningsråd och en ny myndighet för finansiering av forskning och utvecklingsarbete inrättas. Dessa skall ersätta de i dag verkande forskningsråden.

Ett av de nya forskningsråden är Vetenskapsrådet, vars främsta uppgift enligt förslaget skall vara att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden. Inom Vetenskapsrådet bör det finnas tre ämnesråd för forskningsfinansierade områden nämligen humaniora-samhällsvetenskap, medicin respektive natur- och teknikvetenskap.

Därutöver bör två områdesinriktade forskningsråd inrättas, ett för sociala frågor och arbetsliv och ett för miljö, lantbruk och samhällsplanering. Det senare bör ansvara för de områden som i dag handhas av Skogs- och jordbrukets forskningsråd och Bygghälsförskningsrådet samt för delar av Naturvårdsverkets uppgifter och anslag inom forskningsområdet. Skogs- och jordbrukets forskningsråd och Bygghälsförskningsrådet skall därmed avvecklas.

Dessutom bör inrättas en FoU-myndighet för behovsstyrd forskning och utvecklingsarbete till stöd för innovationssystemet och en hållbar utveckling och tillväxt, samt ett Forskningsforum med uppgift att verka för dialog och samverkan mellan forskare, forskningsfinansiärer, allmänheten och andra som direkt eller indirekt berörs av forskningen.

Motionerna

Utskottets yttrande omfattar – helt eller delvis – följande motioner som har väckts med anledning av propositionen.

1999/2000:Ub25 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår propositionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett svenskt "National Institute of Health",
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett vetenskapsråd för naturvetenskap och teknik,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett forskningsråd för jordbruk, skogsbruk, trä och livsmedel.

1999/2000:Ub26 av Ulf Nilsson m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen med avslag på regeringens proposition 1999/2000:81 Forskning för framtiden – en ny organisation för forskningsfinansiering ger regeringen i uppdrag att återkomma med ett nytt förslag till organisation för forskningsfinansiering,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bristen på remissbehandling,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att den politiska styrningen över forskningsrådets inriktning skall hållas tillbaka till förmån för den vetenskapliga bedömningsgrunden.

1999/2000:Ub27 av Sofia Jonsson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen med avslag på propositionen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett brett samråd inför den fortsatta beredningen av forskningspolitiken.

1999/2000:Ub28 av Yvonne Andersson m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen med avslag på proposition 1999/2000:81 hos regeringen begär förslag enligt de principer om en helhetslösning för finansiering av forskningen som presenterats i motionen.

Utskottet

Myndighetsstrukturen för finansiering av forskning

Propositionen

Kommittén Forskning 2000 lade fram sitt betänkande Forskningspolitik i oktober 1998 (SOU 1998:128). I maj 1999 tillsatte regeringen en arbetsgrupp som lade fram rapporten Att finansiera forskning och utveckling (Ds 1999:68) och i Näringsdepartementet tillsattes en utredning med uppgift att undersöka verksamheten vid de forskningsfinansierande myndigheterna. Denna utredning lämnade i november 1999 rapporten Utredning om vissa myndigheter. Remissbehandlingen av betänkandet Forskningspolitik gav ett omfattande underlag för den fortsatta beredningen av frågan om organisat-

ionen. Remissbehandlingen av arbetsgruppens och utredningens rapporter skedde därför genom att Regeringskansliet anordnade remissmöten den 11 och 12 januari 2000.

Syftet med propositionen är att skapa en ny organisation för forskningsfinansiering som gör det möjligt att kraftsamla på viktiga vetenskapliga områden, främja samarbete mellan forskning och utvecklingsarbete samt förbättra spridningen av information om forskningen och dess resultat.

Den nya organisationen skapar bättre förutsättningar för att stimulera bl.a. tvär- och mångvetenskaplig forskning. Den sätter även tydligare fokus på grundforskningens roll och ökar kvalitetskraven genom förstärkt forskarstyrning. Vetenskapsrådet skall ta initiativ till och åstadkomma kraftsamling kring vissa breda forskningssatsningar. Vetenskapsrådet bör disponera egna medel för bl.a. dessa insatser, men bör även kunna åstadkomma övergripande satsningar genom ämnesområden. I de fall det ordinarie myndighetssamarbetet behöver förstärkas bör Vetenskapsrådet, främst genom Forskningsforum, ta initiativ till samverkan inom hela forskningssystemet. Inom ramen för Forskningsforum skall övergripande forskningspolitiska frågor som inte vilar på någon enskild finansiering kunna lyftas fram till öppen diskussion, t.ex. forskning om hållbar samhällsutveckling.

Motionerna

I motion Ub25 (m) yrkande 1 anförs att propositionen snarare är ett organisationsschema än en injektion för mer kunnande. I motionen uttrycks också uppfattningen att miljön är en så viktig och central fråga att den hör hemma inom många forskningsområden, varför det är fel att knyta miljöfrågorna till ett forskningsråd.

I motion Ub26 (fp) yrkandena 1 och 2 framförs uppfattningen att propositionen företer en brist på helhetssyn och att regeringen bör återkomma med ett förslag som blivit föremål för en bred remissbehandling. Enligt Folkpartiet föreslår regeringen en ny organisation utan att samtidigt ta ställning i viktiga principfrågor om hur forskningen skall finansieras i framtiden. Enligt motionen saknar ansvarsuppdelningen i olika forskningsråd stöd i sakliga argument.

I motion Ub27 (c) yrkande 1 anför Centerpartiet att förslagens finansiering är oklar och att den fortsatta beredningen inte bör ske internt inom regeringskansliet utan att såväl de politiska partierna som forskningsintressenter bör inbjudas.

Yrkandet om avslag på propositionen i motion Ub28 (kd) motiveras bl.a. med att regeringen borde ha strävat efter en bredare politisk förankring.

Utskottets överväganden

Som anges i propositionen syftar förslaget till att skapa förutsättningar för att med ett lägre antal myndigheter tillgodose behovet av fördjupade insikter om forskningen i olika ämnen och sektorer samtidigt som den ökade koncentrationen av myndigheter med bl.a. ett Vetenskapsråd och två områdesinriktade råd kommer att öka förutsättningarna för samverkan och övergripande sats-

ningar inom forskningen. Miljöforskningen är alltmer inriktad på frågor kring en hållbar utveckling varför denna typ av forskning kommer att spänna över flera samhällssektorer. Utskottet kommer att gå närmare in på denna fråga nedan men vill redan här framhålla att principen med bl.a. ett centralt Vetenskapsråd och ett Forskningsforum för dialog och samverkan mellan forskare, finansärer och allmänhet innebär dels att möjligheten till samordning av sådana övergripande frågor som finns inom bl.a. miljöforskningen förbättras, dels att riskerna för överlappning eller luckor i forskningsfinansieringen kommer att minska. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att de krav som i framtiden kommer att ställas på forskningsfinansieringen har förutsättningar att tillgodoses genom den föreslagna organisationen. Utskottet vill, i anslutning till vad som anförts om att förslagets finansiering är oklar, hänvisa till att propositionen inte berör den närmare medelsfördelningen och att regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för år 2001 med en närmare redovisning av förändringar på anslagsnivå och eventuella förändringar på utgiftsområdesnivå. Med det anförda ansluter sig utskottet för sin del till regeringens överväganden i stort om myndighetsstrukturen m.m. och avstyrker de avslagsyrkanden som framförts i motionerna Ub25 (m) yrkande 1, Ub26 (fp) yrkande 1, Ub27 (c) yrkande 1 och Ub28 (kd).

Av propositionen framgår slutligen att de utredningar som ligger till grund för propositionen har varit föremål för remissbehandling. I propositionen finns dessutom angivet att ett betydande antal myndigheter och andra organ inbjudits att yttra sig i ärendet. Utskottet finner därvid inte skäl för någon erinran mot förslagets beredning och avstyrker motion Ub26 (fp) yrkande 2.

Ett forskningsråd för miljö, lantbruk och samhällsplanering

Propositionen

Den forskning som i dag stöds av Skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR), Byggnadsforskningsrådet (BFR) och Naturvårdsverket (SNV) har många och viktiga beröringspunkter genom inriktningen mot samhällets omställning till en ekologiskt hållbar utveckling. Inriktningen mot ett hållbart samhälle innebär dessutom att miljöforskningen förutom naturvetenskapliga och tekniska frågor även innefattar sociala, kulturella och ekonomiska aspekter. Detta förhållande motiverar att nämnda forskningsområden förs samman i ett nytt områdesinriktat forskningsråd. På detta sätt samlas stora delar av forskningen till stöd för ett hållbart samhälle i en myndighet. Enligt regeringens mening skapas därmed bättre förutsättningar för kraftfulla och allsidiga forskningsinsatser med ett helhetsperspektiv. Rådets styrelse bör bestå av tretton ledamöter. Sju ledamöter utses av forskarsamhället genom ett förfarande med elektorval. Forskningsrådet skall inrättas under Miljödepartementet.

Det viktigaste ansvarsområdet för forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering skall vara lantbruksvetenskaplig forskning, miljöforskning och forskning för en ekologiskt hållbar utveckling. Forskningen skall syfta till att öka kunskaperna om de biologiska naturresurserna och mark- och vattenresurserna, samhällets hållbara nyttjande av naturresurser, samhälls-

planering, bygg- och förvaltningsfrågor, boendefrågor samt miljöfrågor. Forskningen skall bidra till sektoriella utvecklingsmål och skapa samband och samarbete mellan forskningsutövare och användare av forskningsresultat. Forskningen kommer också att vara av stor betydelse för internationellt samarbete inom området.

Ansvar för livsmedelsforskningen respektive skoglig och skogsindustriell forskning bör fördelas mellan forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering och FoU-myndigheten. Denna forskning har en mycket komplex karaktär och omfattar frågeställningar över hela kedjan från råvaruproduktion till konsument eller slutanvändare. Principen för ansvarsfördelningen inom dessa områden bör i huvudsak vara att forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering skall ha ansvaret för forskning inom kedjan från råvara till initial förädling, medan FoU-myndighetens ansvarsområde fokuseras kring vidareförädling av råvaran.

En organisationskommitté bör tillsättas med uppgift att förbereda och genomföra bildandet av de nya myndigheterna. Kommittén bör även sölja för att ansökningar om forskningsstöd och tidigare gjorda åtaganden om forskningsstöd kan hanteras på ett sätt som inte innebär några störningar för forskningen under övergångsperioden när den nya organisationen bildas.

Motionerna

I motion Ub28 (kd) delvis anför kritik mot förslaget av innebörd att ett forskningsområde med miljö, lantbruk och samhällsplanering är alltför brett och att samhällsplaneringen borde flyttas över till forskningsrådet för sociala frågor och arbetsliv. Vidare anför Kristdemokraterna att Naturvårdsverket skall få behålla de anslagna medlen till och med år 2002 så att verket kan fullfölja projekt som redan är påbörjade eller planerade samt att Jordbruksdepartementet bör vara det departement som blir huvudansvarigt för det nya rådet.

Moderaterna föreslår i motion Ub25 (m) yrkandena 2, 3 och 5 att till ett nytt institut för medicin och hälsa förs de resurser som används för forskning om livsmedel genom Skogs- och jordbrukets forskningsråd. I motionen föreslås också att kunskaperna inom jord- och skogsbruk skall tas till vara genom att skapa ett forskningsråd som sträcker sig genom en större del av förädlingskedjan, från jorden och skogen till förädlade varor och livsmedel. Vidare föreslås att till ett nytt forskningsråd för naturvetenskap och teknik förs de resurser som i dag handhas av bl.a. Naturvårdsverket.

Enligt Folkpartiets motion Ub26 (fp) yrkande 4 kommer det föreslagna forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering att få en tydlig politisk profil som medför en inriktning mot forskning med syfte att stödja en viss politisk utveckling. Den politiska styrningen bör enligt motionen hållas tillbaka till förmån för den vetenskapliga bedömningen.

Utskottets överväganden

Forskningspolitiken behandlas numera i intervaller om cirka tre år och i proposition 1996/97:5 Forskning och samhälle presenterade regeringen sin

forskningspolitik för åren 1997–1999. Miljö- och jordbruksutskottet behandlade propositionen under hösten 1996 (1996/97:JoU1 och 1996/97: JoU2). Regeringen har för avsikt att lägga fram en ny forskningspolitisk proposition i september 2000. I proposition 1998/99:94 Vissa forskningsfrågor redovisade regeringen de utgångspunkter som den ansåg borde gälla för utredningen om en förnyad myndighetsorganisation på forskningsområdet. Denna proposition behandlades av utbildningsutskottet i oktober 1999 (1999/2000:UbU3).

I proposition 1996/97:5 framhöll regeringen att det svenska forskningssystemet med många finansierare medför ett stort behov av samarbete över råds- och sektorsgränser. Regeringen pekade därför på behovet av en förstärkt samverkan mellan myndigheterna inom vissa områden, t.ex. skogsindustriell forskning, livsmedelsteknisk forskning och forskning kring landsbygdsutveckling. Regeringen betonade också vikten av myndigheternas ansvar för forskningens relevans och kvalitet. Miljö- och jordbruksutskottet uttalade inte någon avvikande uppfattning och instämde bl.a. i synsättet att miljöforskningens övergripande mål är samhällets omställning mot en hållbar utveckling. Också i proposition 1998/99:94 framhöll regeringen att samspelet mellan olika slag av forskning måste utvecklas och att arbetet med att fördela forskningsresurser måste bedrivas effektivt. Utbildningsutskottet tillstyrkte samtliga de förslag som presenterades i propositionen.

Våren 1999 behandlade miljö- och jordbruksutskottet en av regeringen föreslagna strategi för en ekologiskt hållbar utveckling med bl.a. femton nationella miljökvalitetsmål (1998/99:MJU6). Dessa mål spänner över ett vitt fält och berör stora delar av de nuvarande forskningsrådets och Naturvårdsverkets ansvarsområden inom forskningen. Arbetet för att uppnå en ekologiskt hållbar samhällsutveckling ställer höga krav på samarbete och förutsätter förmåga till prioriteringar. Det krävs därför att forskningsfinansieringen sker med en god överblick över detta breda fält. Koncentrationen av organisationen med det föreslagna forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering torde innebära att förutsättningarna för att tillgodose det redovisade kravet på överblick bättre tillgodoses än i dag. Förutsättningarna för stödet till den tvärvetenskapliga forskningen och möjlighet till en effektivare resursanvändning torde också förbättras.

Enligt vad som anges i propositionen skall de uppgifter forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering får syfta till att öka kunskaperna om bl.a. de biologiska naturresurserna och mark- och vattenresurserna samt miljöfrågorna. Utskottet förutsätter därvid att forskningsrådet, vars styrelse enligt förslaget till övervägande del skall bestå av forskarsamhället utsedda ledamöter, kommer att säkerställa den vetenskapliga bedömningsgrunden i forskningen utan att därmed förlora relevansen för berörda samhällssektorer. Därutöver kan tilläggas att den närmare inriktningen av forskningspolitiken i detta avseende torde komma att presenteras i den kommande forskningspolitiska propositionen. Det bör dessutom i sammanhanget påpekas att förslaget inte innebär en total samordning av miljö- och lantbruksforskningen. Den forskning som finansieras inom ramen för Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra) berörs t.ex. inte av förslaget. Inte heller berörs den åtgärdsinriktade miljöforskningen inom ramen för Statens jordbruksverk

(SJV). Av propositionen framgår dessutom att endast delar av den forskning som ingår i Naturvårdsverkets ansvarsområde kommer att beröras. Utskottet som således tillstyrker förslaget om ett nytt områdesinriktat forskningsråd för miljö, lantbruk och samhällsplanering, delar därför inte de farhågor som uttryckts i motion Ub26 (fp) yrkande 4.

På grund av det anförda avstyrker utskottet vidare motion Ub28 (kd) delvis om att frågorna om samhällsplanering borde föras över till annat forskningsråd. I anslutning till motionens synpunkter rörande Naturvårdsverkets roll hänvisar utskottet till att regeringen enligt förslaget avser att tillsätta en organisationskommitté för att säkerställa kontinuiteten under övergångsperioden då de nya myndigheterna bildas. När det gäller frågan om ansvarigt departement erinrar utskottet om att det enligt 7 kap. 1 § regeringsformen ankommer på regeringen att fördela ärenden mellan departementen.

Utskottet anser att de förslag till uppdelning av bl.a. miljöforskningen till olika vetenskapsråd som framförts i motion Ub25 (m) yrkandena 2, 3 och 5 skulle motverka den önskvärda inriktningen mot ökad överblick och samverkan. Den i propositionen beskrivna avgränsningen mellan forskningsrådets och FoU-myndighetens ansvar vad gäller förädlingskedjan av livsmedel och skogsprodukter synes naturlig och väl avvägd. Utskottet delar därför inte de synpunkter som framförts i motionen i denna fråga.

Stockholm den 27 april 2000

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Dan Ericsson

I beslutet har deltagit: Dan Ericsson (kd), Sinikka Bohlin (s), Göte Jonsson (m), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Maggi Mikaelsson (v), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Ingemar Josefsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Caroline Hagström (kd), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s) och Jonas Ringqvist (v).

Avvikande meningar

1. Avslag på propositionen och utgångspunkter för en ny myndighetsstruktur

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Lars Lindblad (m) anför:

Syftet med propositionen sägs vara att skapa en ny organisation för forskningsfinansiering som gör det möjligt att kraftsamla inom viktiga vetenskapliga områden. Genom att lägga fast en organisation utan förankring i en samlande övergripande kunskapsstrategi blir planeringen felvänd. Föreställ-

ningen att ett vetenskapsråd kan utfärda kloka riktlinjer för underställda ämnesråds medelsfördelning övertygar inte. Ett centralt råd blir lätt ett offer för godtycke och politiska påtryckningar. Ansvarsfördelningen mellan vetenskapsråd och ämnesråd verkar dessutom oklar. På grund härav bör utskottet med tillstyrkande av motion Ub25 (m) yrkande 1 avstyrka regeringens förslag.

För att på ett optimalt sätt kunna tillvarata den potential som finns inom bl.a. medicin, bioteknik samt hälso- och sjukvård bör ett svenskt institut för medicin och hälsa skapas. Det bör övervägas att hit föra vissa av de resurser som används för forskning om livsmedel genom Skogs- och jordbrukets forskningsråd. Functional food t.ex. blir ett allt viktigare forskningsområde.

Starka skäl talar för en förstärkning av den naturvetenskapliga och tekniska forskningen genom inrättande av ett nytt vetenskapsråd för såväl naturvetenskap som teknik. Till detta forskningsråd föreslår vi att bl.a. delar av Naturvårdsverkets miljöforskning samlas.

När det gäller forskning inom jord- och skogsbruk har Sverige starka traditioner. För att ta till vara denna kunskap och utveckla forskningen ytterligare anser vi slutligen att det bör skapas ett forskningsråd som sträcker sig genom en större del av förädlingskedjan, från jorden och skogen till förädlade trätekniska varor och livsmedel. Ett forskningsråd för jordbruk, skogsbruk, trä- och livsmedelsindustri bör därför inrättas.

Vi anser därför att regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med motion Ub25 (m) yrkandena 2, 3 och 5.

2. Avslag på propositionen och behovet av en helhetslösning av forskningsfinansieringen

Dan Ericsson (kd) och Caroline Hagström (kd) anför:

Den nuvarande myndighetsstrukturen för forskningsfinansiering behöver reformeras. Vi anser emellertid att regeringen borde ha arbetat för en bredare politisk förankring och tagit ett vidare grepp. Förslaget berör t.ex. inte alls den struktur som finns för landets lärosäten och deras forskningsfinansiering. Vi anser att fakultetsanslagen borde tagits med vid en omorganisation av forskningsfinansieringen. Den nya strukturen måste dessutom utgå från människans behov. Det innebär att de olika organen skall vara tvärvetenskapliga till sin karaktär samtidigt som de skall kunna samverka med ämnesdisciplinära forskare. Det ömsesidiga samarbetet mellan olika forskare måste stödjas. Regeringen borde dessutom tydligare ha redovisat på vilket sätt den nya strukturen kommer att gynna forskningens kvalitet och effektivitet.

Miljöforskningens betydelse för ett hållbart samhälle är stor. Förslaget att inrätta ett forskningsråd för miljö, lantbruk och samhällsplanering innebär emellertid en risk att områdesinriktningen får en för stor bredd. Området samhällsplanering borde därför flyttas över till forskningsrådet för sociala frågor och arbetsliv.

Kristdemokraterna har redan tidigare poängterat vikten av ökade satsningar på forskning och utbildning inom lantbruksområdet. Detta är nödvändigt för att svensk livsmedelsproduktion som i dag har en sjunkande lönsamhet

skall kunna överleva på en alltmer konkurrensutsatt internationell marknad. Vi anser att Jordbruksdepartementet bör vara det departement som blir huvudansvarigt för ett nytt råd för miljö och lantbruk, inte minst med hänsyn till den komplexitet som den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU innebär.

I enlighet med vad som anförts i motion Ub28 (kd) bör propositionen avstyrkas och regeringen återkomma med förslag i enlighet med vad som anförts i nu behandlad del.

3. Avslag på propositionen och behovet av en bred förankring inför den fortsatta beredningen

Eskil Erlandsson (c) anför:

Den nuvarande organisationen för forskningsfinansiering, med ett stort antal myndigheter, har vuxit fram under en lång tid. För att hantera dagens och framtidens forskning krävs en anpassning av strukturen. I regeringens förslag är dock finansieringen oklar. En långsiktig forskningspolitik kräver en helhetssyn och man måste koppla samman organisationsförändringar med fördelningen av resurser. Den fortsatta beredningen bör inte ske internt i Regeringskansliet. Regeringen bör därför bjuda in såväl de politiska partierna som forskningsintressenter inför den fortsatta beredningen. Utskottet bör således med tillstyrkande av motion Ub27 (c) yrkande 1 avstyrka regeringens förslag.

4. Avslag på propositionen och vikten av att den vetenskapliga bedömningsgrunden säkras

Harald Nordlund (fp) anför:

Jag anser att en omorganisation av forskningsfinansieringen av den omfattning som propositionen innebär borde bli föremål för en bred remissbehandling. Så har märkligt nog inte skett. Detta är ett av de avgörande skälen till att utskottet med tillstyrkande av motion Ub26 (fp) yrkandena 1 och 2 bör avstyrka regeringens proposition.

Det är enligt regeringen nödvändigt att skapa en ny effektiv organisation som kan främja tvär- och mångvetenskaplig forskning, varför de tidigare forskningsråden skall slås samman och integreras i nya myndigheter. Den svenska forskningens framtid beror emellertid inte på organisationen utan på vilka ekonomiska medel som tillskjuts och på säkrandet av den akademiska friheten. På dessa punkter tillför propositionen inget nytt. Det föreslagna områdesinriktade forskningsrådet för miljö, lantbruk och samhällsplanering får en tydlig politisk profil och blir regeringens förlängda arm. Den politiska styrningen borde i stället minska till förmån för den vetenskapliga bedömningsgrunden. Utskottet bör därför med tillstyrkande av motion Ub26 (fp) yrkande 4 föreslå att regeringen återkommer med förslag i enlighet med vad som anförts i detta avseende.